

De Duurzame Bouwplaats.

Editie Mei 2022

**De laatste trends
en ontwikkelingen**
voor aannemers &
omgevingsmanagers

**Internationale belangstelling
voor 'groen' Stadskantoor Venlo**

Duurzame gebiedsontwikkeling
in de Houthaven van Amsterdam

**Uitdagingen van
particulier ecologisch
bouwen in de binnenstad**

**Mobile
Fencing &
Security**

Bouw weetjes

DE PRODUCTIE VAN
DE HOUTEN PANELEN IN
DE HERAS COMBI-WOOD
BOUWHEKKEN WORDT

100%

GEDAAN DOOR MENSEN
DIE (RE-)INTEGREREN
OP DE ARBEIDSMARKT.

*Organisaties
mèt een certificaat
op de CO₂-
PrestatieLadder
reduceren ieder
jaar dubbel
zoveel CO₂
als het gemiddelde
in Nederland.
Namelijk 3,2%
in plaats van 1,6%.*

CO₂-PRESTATIELADDER

Bij **1 op de 10** Europese aanbestedingen in Nederland wordt de CO₂-PrestatieLadder gebruikt. Dit beoordelingsmodel wordt al door meer dan 150 opdrachtgevers ingezet.

Bij aanbestedingen kan je je als bouwbedrijf onderscheiden door bij een gevraagde oplossing het duurzame alternatief voor te rekenen en te bepalen op basis van de **life cycle costing-methode**

Voorwoord

We staan in Nederland voor grote uitdagingen zoals het woningtekort, klimaatverandering, verlies van biodiversiteit en grondstoffenschaarste. Een serieuze aanpak begint in de bouwketen bij het ontwerpen van gebouwen waar rekening gehouden moet worden met de CO₂-uitstoot, energiegebruik en waterschaarste. Maar wat betekent duurzaamheid op de bouwplaats nu eigenlijk?

Bij Heras Mobile denken we bij duurzaamheid niet alleen aan het reduceren van uitstoot en het verkleinen van onze impact op ecosystemen, maar ook aan de invloed die we uitoefenen op de omgeving van de bouwplaats. Hoe zorgen we ervoor dat de bouwplaats de leefbaarheid in de binnenstad niet aantast, maar juist iets toevoegt?

Ter gelegenheid van het partnership met Floriade vroegen we een aantal 'thought leaders' naar hun visie, ervaringen en toekomstvoorspellingen op het gebied van binnenstedelijk bouwen. Zij vertellen welke opvallende ontwikkelingen en kansen zij zien, maar ook welke obstakels nog overwonnen moeten worden om de bouw én de bouwplaats te verduurzamen. We wensen u veel leesplezier en inspiratie toe.

Écht duurzame stappen maken?

KOM 28 JUNI OF 15 SEPTEMBER NAAR HET GRATIS EVENT:

De duurzame bouwplaats in binnenstedelijk gebied

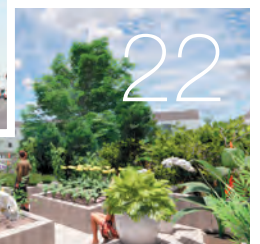
Floriade, Almere

Zo vertelt **Anke van Hal**, hoogleraar Duurzaam Bouwen over Verduurzaming van Kwetsbare Wijken. **Elisabeth Boersma**, stadsontwikkelaar BPD, weet alles over de kansen voor vergroening in stadswijken en bouwen met nieuwe materialen. **Hugo Ward**, ondernemer bij Groene Bouwhekken creëert werkgelegenheid voor mensen die (re-)integreren op de arbeidsmarkt. Afsluiter is trendwatcher **Richard van Hooijdonk**. Hij spreekt over hoe nieuwe technologieën de manier veranderen waarop we gebouwen ontwerpen, bouwen, beheren en onderhouden.

Bent u er klaar voor? Meld u kosteloos aan via de QR-code op pagina 4.

Inhoud

- 2** Bouwweetjes | **3** Voorwoord
- 4** De duurzame bouwplaats in binnenstedelijk gebied | **6** BLVC
- 8** Heras Mobile Fencing & Security én Groene Bouwhekken
- 10** Dura Vermeer | **12** AM
- 14** Heras Mobile Fencing & Security
- 16** Gemeente Venlo | **18** VolkerWessels
- 20** Bewuste Bouwers
- 22** CPO Philipsdorp | **24** Nils Kok
- 26** Bouwweetjes | **27** Samenvatting

EVENT 28 JUNI EN 15 SEPTEMBER

De duurzame bouwplaats in binnenstedelijk gebied

Floriade, Almere van 9:30 tot 13:00 uur

Sprekers

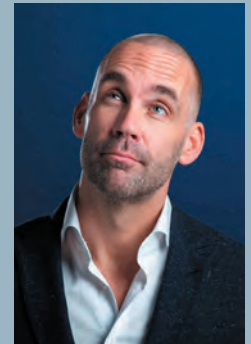
Anke van Hal –
Hoogleraar Duurzaam
Bouwen

Elisabeth Boersma –
BPD gebieds-
ontwikkeling

Hugo Ward –
Groene Bouwhekken

Richard van
Hooijdonk –
Trendwatcher

Dagvoorzitter

FRANS
REICHARDT

De Klantenluisteraar

Tickets event

Tickets zijn gratis te verkrijgen
via de QR-code, inclusief
bezoek aan Floriade
na afloop!

Mobile
Fencing &
Security

Mobile
Fencing &
Security

DE TOEKOMST IS DUURZAAM EN PRACHTIG

Wanneer je als organisatie duurzaamheid écht serieus neemt, wil je dat graag tonen. Daarom is Heras Mobile Fencing & Security trotse partner van Floriade Expo 2022.

We nemen onze verantwoordelijkheid als het gaat om duurzaamheid. Dat zijn we verplicht aan onze klanten en de wereld om ons heen. Het beste podium om dat te tonen is wereldtuinbouwtentoonstelling Floriade Expo 2022. Met ons duurzame bouwhek Combi-Wood bewijzen we onze bijdrage aan een groene en duurzame omgeving. Nu en in de toekomst.

Meer weten over het Combi-Wood bouwhek?

www.duurzaambouwhek.nl

PARTNER OF
EXPO 2022
AMSTERDAM & ALMERE NL
FLORIADE

HERAS

Duurzame gebiedsontwikkeling in de Houthaven van Amsterdam

“Ook veiligheid en aandacht voor de directe omgeving zijn wat mij betreft belangrijke aspecten van duurzaamheid en leefbaarheid.”

Ferry Theunisse | Oprichter van adviesbureau KTL.nl en BLVC.nl en projectleider Openbare Ruimte Gemeente Amsterdam

Foto: Your Captain Luchtfotografie.

“We moeten meer van elkaar leren en niet alles zelf willen verzinnen.”

Ferry Theunisse

Ferry Theunisse heeft zich als projectleider in de afgelopen 15 jaar bezig gehouden met binnenstedelijke ontwikkelingen zoals de renovatie van het Vondelpark en momenteel de herontwikkeling van het Stationsgebied in Utrecht en de gebiedsontwikkeling in de Houthaven van Amsterdam. Duurzaamheid in de bouw verhoudt zich wat Ferry betreft niet alleen tot het milieu.

Welke ontwikkelingen zijn er op het gebied van duurzaam bouwen op de bouwplaats?

“Prefab en circulair bouwen begint steeds meer in trek te raken. Dat heeft zeker voordelen, maar we moeten daar wel een bepaald evenwicht in vinden om te zorgen dat steden niet allemaal een kopie van elkaar worden en de leefbaarheid in het gedrang komt. Die leefbaarheid wordt overigens ook beïnvloed door de mate van duurzame toepassingen op de bouwplaats. Daarmee bedoel ik niet alleen de CO₂-uitstoot van de bouwplaats verminderen. Ook veiligheid en aandacht voor de directe omgeving zijn wat mij betreft belangrijke aspecten van duurzaamheid. Een nette bouwplaats waar veilig gewerkt wordt en de hinder voor de omgeving beperkt wordt is een zeer belangrijk uitgangspunt.”

Is er wat jou betreft wel genoeg aandacht voor ‘de duurzame bouwplaats’?

“Het vervallen in traditionele denkwijzen is de grootste belemmering voor duurzaam bouwen. Er zijn natuurlijk wel bouwers voor wie duurzaam bouwen een speerpunt is, maar dat zijn er nog niet voldoende. Om dit een vanzelfsprekendheid te maken moeten overheden en ontwikkelaars het toch meer gaan voorschrijven vrees ik.”

Waar liggen nog kansen om te verbeteren en bouwplaatsen te verduurzamen?

“Er zijn overheden die BLVC-eisen (Bereikbaarheid, Leefbaarheid, Veiligheid en Communicatie) meegeven bij de uitgifte van grond. Helaas gebeurt dit nog niet vaak genoeg, waardoor dit in het vervolgproces alsnog hersteld moet worden. Dat voorkom je door vooraf wél BLVC-eisen neer te leggen bij een ontwikkelaar. Als we meer kennis delen worden nieuwe werkmethoden toegankelijker. Een project waar we veel van kunnen leren is bijvoorbeeld de gebiedsontwikkeling in de Houthaven van Amsterdam. Hier worden vooraf BLVC-eisen meegegeven aan ontwikkelaars. Deze ontwikkeling loopt voorop in duurzaam bouwen en werken. Hier is niet alleen oog voor milieubeheer, maar ook voor het welzijn van medewerkers, ketenpartners en omwonenden. Tevens heeft dit project een grote rol gespeeld bij de totstandkoming van de Combi-Wood hekken die steeds vaker worden ingezet bij bouwplaatsen.”

Hoe zie jij de bouwplaats van de toekomst?

“Bij binnenstedelijk bouwen is ruimte altijd een van de grootste uitdagingen. We moeten slimmer, efficiënter en compacter bouwen. Daarom verwacht ik dat we steeds meer naar verticaal bouwen toe gaan. In bijvoorbeeld Manhattan, New York gebeurt dit al heel lang vanwege het gebrek aan ruimte. Daar heb je al

helemaal geen plaats voor een groot bouwterrein en traditionele torenkranen. Daar wordt het meeste via bouwliften naar de verdiepingen gebracht en van binnenuit gebouwd. Dat bespaart veel ruimte, geluidsoverlast en het is bovendien veiliger werken. Ik denk dat innovatie wat betreft bouwmethodieken wel vooral vanuit de markt moet komen. Overheden zien dan wat er concreet mogelijk is en kunnen daar vervolgens veel beter op aansturen.” ●

“Het vervallen in traditionele denkwijzen is de grootste belemmering voor duurzaam bouwen.”

“Innovatie wat betreft bouwmethodieken moet vooral vanuit de markt komen. Overbeden zien dan wat er concreet mogelijk is en kunnen daar beter op aansturen.”

EEN DUURZAME BOUWPLAATS BEGINT MET COMBI-WOOD

In 2020 lanceerde Heras Mobile Fencing & Security samen met Groene Bouwhekken het duurzame bouwhek Combi-Wood. De groene uitstraling zorgt ervoor dat dit bouwhek hét pareltje is op de bouwplaats. Joep Coenen en Joost van der Pas, van Heras Mobile, zijn dan ook blij dat ze de samenwerking zijn aangegaan met Hugo Ward, Matthijs Ariens en Robbert de Vries, oprichters van Groene Bouwhekken.

De start van Combi-Wood in de Houthavens

Heras Mobile en Groene Bouwhekken kwamen elkaar tegen op dezelfde bouwlocaties en onderzochten of ze elkaar konden aanvullen. “Het is natuurlijk vreemd dat twee concurrenten samenwerken. Toch was dit een logische keuze”, aldus Matthijs. Groene Bouwhekken is gespecialiseerd in de productie van duurzame bouwproducten en arbeidsparticipatie, terwijl Heras Mobile marktkennis en logistieke schaalbaarheid inbrengt. “In de Houthavens van Amsterdam zijn we vervolgens de pilot gestart met diverse materiaalcombinaties en uitvoeringen. Op basis van deze testfase hebben we gekozen voor PEFC-gecertificeerd Douglasshout met een stalen frame”, deelt Joost mee. Zo ontstond er dus een mooie samenwerking waaruit het duurzame en robuuste bouwhek Combi-Wood is voortgekomen.

Joep: “We zijn bij Heras Mobile heel blij dat we die samenwerking met Groene Bouwhekken zijn aangegaan. We vinden dat we de plicht hebben om mee te werken aan een betere, groenere wereld. Groene Bouwhekken is écht een eyeopener geweest voor ons en heeft ons aan het denken gezet omtrent duurzaamheid.” We zijn allebei overtuigd dat een bouwhek een duurzame meerwaarde en lokale, sociale betrokkenheid moet hebben. Beide aspecten worden gecombineerd bij Combi-Wood.

“Groene Bouwhekken is écht een eyeopener geweest voor ons en heeft ons aan het denken gezet omtrent duurzaamheid.”

“Wat Combi-Wood zo bijzonder maakt, is de SROI-impact van deze bouwbekken.”

Leefbaarheid en uitstraling verbetert in de binnenstad

“Wat Combi-Wood zo bijzonder maakt, is de SROI-impact ervan”, benadrukt Hugo. De houten panelen worden namelijk geproduceerd door mensen die (re-)integreren op de arbeidsmarkt. Joost: “Veel gemeenten en aannemers kiezen daarom ook steeds vaker voor Combi-Wood, omdat dit bouwhék het visitekaartje is voor hun bouwplaats.”

Er is steeds meer aandacht voor groen in de stad en dit verhoogt de leefbaarheid in steden. Combi-Wood is geschikt voor de bevestiging van plantenbakken van Groene Bouwbekken en draagt zo bij aan vergroening in binnenstedelijk gebied. “Een mooi voorbeeld hiervan zie je bij het Uithof Science Park in Utrecht, waar de Combi-Wood hekken met de plantenbakken staan. Dit is een drukke plek, waardoor de bouwbekken meteen goed opvallen bij voorbijgangers”, vertelt Robbert. De natuurlijke uitstraling zorgt er ook voor dat er minder overlast is voor voorbijgangers en

omwonenden. “De duurzame afzetting trekt veel minder vandalisme aan en de bouwbekken worden vaker met rust gelaten door graffiti-artisten”, zegt Joost. Bovendien kan het houten paneel nauwelijks worden ingedeukt. Die stevigheid zorgt er ook voor dat je de bouwbekken voor meerdere bouwprojecten kunt inzetten.

De toekomst voor duurzame bouwbekken

“Ik denk dat de houten bouwbekken in alle steden de overhand gaan nemen de komende jaren. De houten bouwbekken zijn niet meer weg te denken in binnenstedelijk gebied, maar ook niet meer in de hekkwerkindustrie”, aldus Hugo. Bij Groene Bouwbekken verwachten ze ook dat Social Return on Investment de komende jaren meer naar voren zal komen. Joep: “Ik kan me dan ook voorstellen dat wij meer samenwerkingsverbanden zoals met Groene Bouwbekken gaan zoeken. Op die manier zorgen we er dan voor dat de inclusiviteit veel breder gaat worden en sociale impact dus in heel de keten naar voren komt.” ●

EFFICIËNTE LOGISTIEK LEIDT TOT MINDER UITSTOOT EN OVERLAST VAN BOUWPLAATSEN...

“We moeten niet alleen naar de bouwplaats zelf kijken, juist in de logistiek kunnen grote verduurzamingslagen behaald worden.”

Bouwe van der Tuuk

Bouwe

van der Tuuk | *Logistiek manager bij Dura Vermeer Bouw Hengelo*

Dura Vermeer timmert behoorlijk aan de weg op het gebied van duurzaam, emissievrij en circulair bouwen. Bouwe van der Tuuk houdt zich binnen het bedrijf voornamelijk bezig met het herinrichten van de logistieke processen. Want; “we moeten niet alleen naar de bouwplaats zelf kijken, juist in de logistiek kunnen grote verduurzamingslagen behaald worden”.

Wat is een duurzame bouwplaats en wat zijn de nieuwste ontwikkelingen?

“Een emissievrije bouwplaats, met gezonde luchtkwaliteit, waarbij de veiligheid wordt gewaarborgd en er is nagedacht over het beperken van geluidsoverlast. Wat ik in de bouw zie gebeuren is dat er steeds meer wordt gesproken over circulariteit. Hoe kunnen bepaalde bouwmaterialen over 10, 20 of 30 jaar opnieuw worden gebruikt? We zijn hier vanuit Dura Vermeer ook mee bezig. Zo hebben we een bouwhub ontwikkeld, van waaruit we niet alleen verschillende materialen samengevoegd aanleveren op de bouwplaats, maar waar we ook gebruikt materiaal kunnen verzamelen om te oogsten (urban mining) voor hergebruik in nieuwe projecten. Niet alleen wij zelf, maar de hele bouwsector kan hier gebruik van maken. Er is tot nu toe één hub gerealiseerd bij Rotterdam, maar wellicht worden dit er in de toekomst meer.”

Op welke manier levert Dura Vermeer verder een bijdrage aan verduurzaming van bouwplaatsen?

“Ik richt me vanuit mijn rol met name op de logistieke mogelijkheden, want vooral in de keten naar de bouwplaats toe is nog veel te behalen door slimmer en efficiënter te werken. Toen de stikstofdiscussie op gang kwam hebben we bij Dura Vermeer op eigen initiatief een volumemodel ontwikkeld waarmee we vooraf de mate van uitstoot op onze bouwplaatsen en transport kunnen voorspellen. Die analyses zijn ook heel interessant voor gemeenten; we gebruiken dit model daarom ook regelmatig bij aanbestedingen.

Tijdens de uitvoering van het project meten we of de werkelijkheid overeenkomt met onze voorspellingen. Daar leren we van om vervolgens verbeteringen door te kunnen voeren.”

“Het is makkelijker en veiliger om te blijven doen wat je altijd al deed. Die omslag vraagt om een cultuurverandering.”

Waar liggen nog meer kansen en uitdagingen?

“We proberen al zoveel mogelijk te “elektrificeren”, plaatsen al zonnepanelen op de bouwplaats, gebruiken biobrandstof in plaats van diesel en investeren in elektrisch materieel. Maar er liggen nog veel meer kansen, voor ons en voor andere bouwbedrijven. Denk aan het elektrificeren van bouwmatieel (mobiele kranen, heistellingen en verreikers) of deze laten draaien op waterstof. Er zijn zoveel alternatieve bouwmethoden denkbaar. De grootste uitdaging daarin zit daarom denk ik ook niet in de techniek en technologie, maar in de mindset van mensen. Het is namelijk makkelijker en veiliger om te blijven doen wat je altijd al deed. Die omslag vraagt om een cultuurverandering.

Hoe ziet de bouwplaats er over 10 jaar uit?

“Zoals gezegd valt er in de logistiek dus nog veel te verbeteren. Projecten en bouwplaatsen moeten veel meer vanuit een lean gedachte beheerd worden. Dat wil zeggen; het optimaliseren van logistieke processen, door zoveel mogelijk waarde te creëren en zo weinig mogelijk te verspillen. Want ook met de toename van prefabricage is het van belang dat

er strak georganiseerd wordt. Als dat lukt reduceer je niet alleen je uitstoot, maar bouw je ook sneller en belast je de omgeving dus minder. Tot slot hoop ik dat de overheid ook een actievere rol inneemt en dat duurzaam bouwen niet alleen negatief gestimuleerd wordt, maar juist op een positieve manier beloond wordt.”

“We kunnen vooraf de uitstoot op bouwplaatsen en transport voorspellen en vervolgens verbeteringen doorvoeren.”

Een groene stadswijk met 1.350 inclusieve, gasloze woningen

“Duurzaamheid betekent voortdurend innoveren en dan moet je niet bang zijn om het gewoon te doen en daarvan te leren.”

Mark Nellen | Gebieds- en projectontwikkelaar bij AM

In 2010 fuseerde AM met BAM Vastgoed en sindsdien vormen zij samen de gebieds- en vastgoedontwikkelaar AM. Ze ontwikkelen inspirerende en duurzame leefomgevingen waarin onder andere thema's als 'gedurfde duurzaamheid' en 'healthy urban living & working' centraal staan. Mark Nellen is projectontwikkelaar bij AM en vertelt hoe deze thema's tot uiting komen in de ontwikkeling van gebouwen in de binnenstedelijke ruimte én op de bouwplaats.

Om maar meteen met de deur in huis te vallen; wat versta je onder 'gedurfde duurzaamheid'?

“Duurzaamheid betekent voortdurend innoveren en dan moet je niet bang zijn om het gewoon te doen en daarvan te leren. Daar is durf voor nodig. Als ontwikkelaar ontkom je er niet aan door veranderende wet- en regelgeving (denk aan BENG), maar wij gaan een stap verder en zoeken binnen AM voortdurend de uitdaging op. We zien namelijk ook dat de markt meer vraagt; de maatschappelijke betrokkenheid van gebruikers van panden neemt toe. Zij gaan er eigenlijk al vanuit dat een gebouw of gebied duurzaam ontwikkeld wordt. Dat houdt ons scherp en stimuleert ons om te blijven innoveren op het gebied van duurzaamheid.”

Hoe ziet die duurzame ontwikkeling er in de praktijk uit?

“Bijvoorbeeld in het Bajeskwartier in Amsterdam ontwikkelen we een inclusieve, groene stadswijk met 1.350 gevarieerde, gasloze woningen, omgeven door diverse flora en fauna. Energieneutraal, onder andere door de ingebouwde windturbines op de daken. Circulariteit is een belangrijke kernwaarde binnen dit project. Het materiaal van vijf van de zes gevangenistorens op het terrein wordt voor 98% hergebruikt. De oude gevels hiervan komen terug in studentenwoningen en van de

traliës worden balkonhekjes gemaakt. De zesde toren blijft behouden, die wordt getransformeerd tot 'groene toren', met een verticaal park en stadslandbouw.”

En hoe voeren jullie duurzaamheid door op de bouwplaats?

“Het is niet zo dat we de verantwoordelijkheid loslaten zodra de bouw start. We hanteren een integrale aanpak en betrekken de bouwers al vroeg in het proces bij onze duurzame ambities. Maar we zien ook vaker dat bouwers op eigen initiatief duurzamer handelen. Ze werken aan het verminderen van hun stikstofuitstoot, leggen tijdelijk groen aan in de directe omgeving van de bouwlocatie of plaatsen zonnepanelen op het dak. Voor mij is een bouwplaats duurzaam als er maximaal wordt ingezet op energie, circulariteit, klimaatadaptatie en duurzame mobiliteit. Maar er moet ook oog zijn voor veiligheid, leefbaarheid en het beperken van overlast. Dat doen wij door vroegtijdig goed te communiceren met bewoners en bedrijven in de omgeving en ze bij het project te betrekken. Dat kost in de aanloop wat meer tijd, maar neemt onduidelijkheid en onzekerheid weg, wat de ontwikkeling en bouw uiteindelijk bespoedigt.”

Hoe zie jij in dit kader de binnenstedelijke bouwplaats van de toekomst?

Bouwen in de binnenstad gebeurt binnen bestaande kaders en dat brengt heel wat uitdagingen met zich mee waar je op moet anticiperen. Denk aan het beperken van overlast en het garanderen van de veiligheid. Efficiënt, snel en veilig bouwen zijn dus belangrijke speerpunten. Wat ik voorzie is dat er de komende jaren steeds meer op de bouwplaats zelf wordt geassembleerd. Een mooi voorbeeld hiervan is de Zalmhaven in Rotterdam – met 215 meter het hoogste woongebouw van de Benelux - ontwikkeld door Amvest

en AM en gerealiseerd door BAM. Het gebouw is geassembleerd met behulp van een mobiele fabriek die per verdieping met de toren mee omhoog 'klimt'. Dat voorkomt overlast, er wordt sneller geassembleerd en er kan in weer en wind veilig gewerkt worden. Het is bovendien ook een flexibele manier van werken, want er wordt net zo gemakkelijk gedemonteerd.” ●

“Efficiënt, snel en veilig bouwen zijn belangrijke speerpunten. Wat ik voorzie is dat de komende jaren steeds meer op de bouwplaats zelf wordt geassembleerd.”

“Naast duurzaamheidsmaatregelen moet er oog zijn voor veiligheid en leefbaarheid, door vroegtijdig goed te communiceren met bewoners en bedrijven in de omgeving en ze bij het project te betrekken.”

Mark Nellen

Foto: Copyright
Absent Matter 2020 - lichthoven

De kracht van MVO binnen Heras Mobile

Marnix Plouvier

“Het is erg belangrijk om iedereen te betrekken bij onze MVO-ambities, zodat iedereen de mogelijkheid krijgt om input te geven.”

Marnix Plouvier | Health, Safety & Environment (HSE)
Manager bij Heras Mobile Fencing & Security

Binnen het HSE-beleid van Heras Mobile is de veiligheid en het welzijn van de mensen en de omgeving de hoogste prioriteit. Binnen de internationale organisatie houdt Marnix zich dan ook volop bezig met deze onderwerpen. Op het gebied van duurzaamheid werkt hij samen met een MVO-coördinator.

“We dragen bij aan duurzaamheid door onder meer onze Combi-Wood bouwhekken in te zetten. Het duurzaamheidsaspect is daarbij heel duidelijk zichtbaar: PEFC-gecertificeerde houten panelen die gemaakt worden door mensen die re-integreren op de arbeidsmarkt. Maar binnen Heras Mobile doen we nog veel meer aan duurzaamheid. Hoe we dat precies doen is zowel intern als extern niet altijd even duidelijk. Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) is moeilijk zichtbaar te maken, omdat het verankerd zit in alle bedrijfsprocessen. Dat maakt de MVO-integratie soms best ingewikkeld, maar ook heel uitdagend.”

Het uitgangspunt: denk mee en doe mee

"MVO gaat ons allemaal aan. We weten allemaal dat de manier waarop we nu met het milieu omgaan niet de juiste manier is. Om zowel de huidige generatie als toekomstige generaties een leefbaar milieu te bieden, hebben we duurzaamheid als kernwaarde binnen onze organisatie opgenomen. Door duurzaam te ondernemen ben je als bedrijf beter voorbereid op de toekomst. Maar alleen bedrijfsmatig aan de slag gaan met MVO is niet voldoende.

Verandering begint bij jezelf. Om onze collega's te informeren, adviseren en enthousiasmeren voor MVO hebben we een interne MVO-nieuwsbrief. Daarnaast geeft onze MVO-coördinator informatiesessies én probeert ze onze collega's persoonlijk te benaderen. Het is erg belangrijk om iedereen te betrekken bij onze MVO-ambities, zodat iedereen de mogelijkheid krijgt om input te geven. We zijn al vaak genoeg gestuit op weerstand, maar dat verdwijnt zodra het duidelijk is waarom MVO zo belangrijk is. Als we duurzame initiatieven introduceren, zoals ISO 14001 en een procesverbetering voor minder CO₂-uitstoot, die óók een voordeel opleveren voor klanten, leveranciers of collega's, dan is dat een win-winsituatie waar iedereen enthousiast van wordt."

"Op dit moment zijn we de enige hekwerkorganisatie die de milieu-impact van haar producten opgenomen heeft."

De MVO-ambitie van Heras Mobile

15%

van de externe voertuigen heeft minder CO₂-uitstoot in 2025 t.o.v. 2019

100%

van ons huurpark is circulair in 2025

50%

van ons productassortiment heeft een EPD in 2025

Open communicatie en transparantie

"We vinden het enorm belangrijk om transparant te zijn over ons MVO-beleid. Daarom stellen we zoveel mogelijk documentatie beschikbaar op onze website en in onze webshop. Zo laten we met een routekaart zien waar we nu staan en de komende jaren naartoe willen. Die routekaart passen we regelmatig aan als we de doelen behaald hebben of nieuwe doelen stellen.

We communiceren nadrukkelijk dat we opereren vanuit zes MVO-pijlers: Emissieloze mobiliteit, Circulariteit, Interne systeemintegratie, Netto klimaatneutraliteit, Missiegedreven innovatiebeleid en Duurzaam ketenbeheer. Die pijlers vatten we samen

tot één doel: de eliminatie van ongewenste milieueffecten binnen alle aspecten en alle lagen van onze organisatie. Ook daar hebben we een mooi document voor opgesteld, waardoor het voor iedereen duidelijk is wat wij precies doen binnen de zes pijlers."

De reis langs alle MVO-prestaties

"Waar we heel trots op zijn? In december 2021 zijn we officieel ISO 14001 gecertificeerd. Bedrijven doen gemiddeld drie jaar over de implementatie van ISO, maar wij hebben dit binnen één jaar voor elkaar gekregen. Dit certificaat houdt in dat we als organisatie milieurisico's kunnen beheersen en voorkomen én het helpt ons om de milieudoelstellingen te behalen. ISO 14001 biedt ons de juiste structuur die wij als organisatie nodig hebben om stappen te maken.

Ook vinden we het belangrijk om klanten te informeren en adviseren. Zo worden ze op onze webshop geïnformeerd over een duurzame keuze bij producten waarbij dat mogelijk is. Dat doen we met Environmental Product Declarations (EPD's). Op dit moment zijn we de enige hekwerkorganisatie die de milieu-impact van haar producten opgenomen heeft. Daar zijn we ook enorm trots op. Hiermee hebben we een grote stap gezet naar een duurzamere toekomst binnen onze organisatie en de hekwerkindustrie.

Deze twee mijlpalen zijn vooral heel belangrijk geweest om inzicht te krijgen in onze huidige organisatieprocessen. ISO 14001 en de EPD's zijn pas het begin, maar bevestigen dat we in ieder geval op de goede weg zijn om ons MVO-beleid verder uit te werken. In de toekomst zouden we graag zien dat MVO nog dominantier in ons DNA gaat zitten, zodat we automatisch de MVO-gedachtes meenemen in ons dagelijks werk." ●

Internationale belangstelling voor ‘groen’ Stads kantoor Venlo

Marije Pollux

“Doordat er heel veel aandacht is besteed aan een prettige werkomgeving en een gezonde luchtkwaliteit daalden onze verzuimkosten aanzienlijk.”

Marije Pollux | Wethouder Gemeente Venlo

In totaal bezochten 50.000 mensen het Stads kantoor in Venlo uit interesse voor het ontwerp, dat in 2016 en 2017 verschillende onderscheidingen ontving. Wat maakt dit pand zo bijzonder? Alleen de enorme groene gevel is al indrukwekkend, maar nog specialer is dat het gebouw is ontwikkeld op basis van Cradle to Cradle (C2C); vanuit het principe dat je materialen oneindig kunt hergebruiken.

Het resultaat is onderscheidend op het gebied van gezond binnenklimaat en waardebehoud van materialen. Het gebouw wordt tot op de dag van vandaag veelvuldig bezocht door internationale delegaties door de belangstelling voor de unieke kenmerken. Wethouder Marij Pollux vertelt over dit project en andere circulaire ontwikkelingen in Venlo.

“Ons groene Stads kantoor is ontwikkeld vanuit de wens om Venlo van iets unieks te voorzien en de gezondste regio van Nederland te worden, waarbij het thema gezonde gebouwen een prominente plaats inneemt. We stuitten op het Cradle to Cradle principe en hebben dit in 2007 als regio omarmd. C2C was een prominent ontwerp principe van Floriade in 2012. We gingen op zoek naar partijen die bereid waren mee te denken over circulariteit. Al snel bleek dat dit wel een andere manier van werken en bouwen vergde.

“Het tekort aan grondstoffen neemt toe, en dus ook materiaalprijzen. Hierdoor gaan bouwers, producenten en ontwikkelaars meer nadenken over hergebruik.”

Terugverdiëntijd van investeringen

Dat C2C bouwen ook zeker economische voordelen heeft, toonden we aan door 'Total Cost of Ownership (TCO) berekeningen te maken. Die lieten zien dat de investeringen zich op de langere termijn ruimschoots zouden terugverdienen. Het geschetste beeld bleek in de praktijk overigens nog positiever uit te pakken. Doordat er heel veel aandacht is besteed aan een prettige werkomgeving en een gezonde luchtkwaliteit daalden de verzuimkosten namelijk aanzienlijk. Ook de energiebehoefte van het nieuwe Stadskantoor ligt veel lager dan in het oude pand.

Door schaarste aan materialen beter nadenken over hergebruik

Een andere economische stimulans is dat er steeds meer mensen in steden wonen. Hierdoor neemt de behoefte aan

grondstoffen nog meer toe, wat de prijzen van materialen verder opdrijft. Dat zorgt ervoor dat bouwers, producenten en ontwikkelaars meer gaan nadenken over hergebruik. Dat zien we nu al gebeuren. Ze kiezen vaker voor materialen die aan het eind van de gebruiksduur te demonteren en opnieuw hoogwaardig te gebruiken zijn. Dat zorgt ervoor dat circulair bouwen vanuit de markt aangejaagd wordt.

Duurzaam aanbesteden op basis van puntensysteem

Wegens het succes van het C2C Stadskantoor hebben we in Venlo in de tussentijd meer projecten vanuit die benadering ontwikkeld zoals een school, sporthallen en een rotonde. Momenteel wordt er een woningbouwproject in 't Ven ontwikkeld volgens circulair concept, met onder andere watergebruik, energie en bouwmaterialen als belangrijke thema's. Deze uitdagende opdracht zetten we uit met een tabel met puntenscores. De ontwikkelaar maakt op basis hiervan eigen keuzes in de invulling van het project, maar heeft wel een duidelijke richting. Zo timmeren we niet alles aan de voorkant dicht met eisen, maar kan de ontwikkelaar zijn eigen kennis en kunde inzetten.

Bezwaren bij C2C bouwen

Gebrek aan techniek is overduidelijk niet het probleem. De benodigde technologieën en materialen zijn er. Ook financieel is er geen bezwaar wanneer je verder kijkt dan de initiële investering en de Total Cost of Ownership berekent. De enige belemmeringen zijn mindset en gedrag. Patronen moeten doorbroken worden en dat vergt een cultuurverandering bij ontwikkelaars, bouwbedrijven, opdrachtgevers en andere partners. We moeten dus laten zien dat de lineaire bouw eindig is en dat het beter kan. Voortdurend uitdagen en stimuleren. En dat blijven we als Gemeente Venlo zeker doen." ●

“De enige belemmeringen bij C2C bouwen zijn mindset en gedrag. Dat vergt een cultuurverandering bij ontwikkelaars, bouwbedrijven, opdrachtgevers en andere partners.”

“De bouw kan een motor van positieve verandering zijn als bouwer, opdrachtgever én regelgever vanaf het begin nadenken over wat ze bijdragen.”

**“MET ALLEEN
EEN MOOI
VERHAAL OVER
DUURZAAMHEID
KOM JE ALS
BOUWBEDRIJF
-GELUKKIG- NIET
MEER WEG.”**

Lars van der Meulen

Lars van der Meulen is binnen het bouwbedrijf aanjager van innovatie op het gebied van duurzaam bouwen. Hij vertelt hoe de CO₂-uitstoot met behulp van efficiënte logistiek flink teruggedrongen kan worden en tegelijkertijd overlast voor de omgeving beperkt. Ook legt hij uit waarom hij een voorstander van het materialenpaspoort is.

Lars

van der Meulen | Directeur Corporate Social Responsibility (CSR) bij VolkerWessels

“Met alleen een mooi verhaal over duurzaamheid kom je als bouwbedrijf – gelukkig - niet meer weg. Dat is totaal anders dan 10 jaar geleden. Duurzaam ondernemen moet nu in je bedrijf verankerd zijn. Geen randzaak, maar core business. Vaak wordt enkel aangenomen dat duurzame oplossingen duurder zijn, terwijl het de maatschappelijke kosten juist reduceert.”

Wet- en regelgeving voor cultuurverandering

“De bouw kan een motor van positieve verandering zijn, maar daar hebben we wel opdracht- en regelgevers bij nodig. Dat betekent dat we vanaf het begin af aan met elkaar moeten nadenken over wat we kunnen bijdragen. Ik ben bijvoorbeeld voor standaardisering van het materialenpaspoort. Zo maak je transparant hoe duurzaam een bouwproject is en het geeft inzicht in de gebruikte bouwmaterialen, wat hergebruik vergemakkelijkt. Circulair bouwen dus. Daar is wel een cultuurverandering voor nodig. Mensen zijn vaak toch geneigd de dingen te doen zoals ze die altijd deden, daarom ben ik ook een voorstander van duidelijke wet- en regelgeving.”

“Standaardiseer en verplicht het materialenpaspoort!”

Hoe een duurzame bouwplaats bijdraagt aan de leefbaarheid van een stad

“De duurzame bouwplaats van de toekomst heeft betrekking op het verkleinen van het klimaatprobleem en het reduceren van CO₂-uitstoot. Zo zijn we bij VolkerWessels heel trots op ons NoNOx filter, die direct stikstofuitstoot van materieel filtert. Ook gebruiken we op sommige bouwplaatsen al gerecyclede bouwhekken met plantenbakken, die bijdragen aan vergroening van de bouwplaats en de biodiversiteit. Daarnaast heeft duurzaamheid te maken met veiligheid en aandacht voor de directe omgeving. Zo bieden we ook sociaal-maatschappelijke voordelen door samen te werken met Talenthub, die mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt begeleiden naar werk. Op onze logistieke hubs scheiden zij bijvoorbeeld afval of bewerken het tot meubels of wijnrekken.”

Minder CO₂-uitstoot door bouwlogistieke hubs

“Gebrek aan ruimte is een van de grootste uitdagingen van binnenstedelijk bouwen. Uitzicht op de bouwplaats, bouwmaterialen die veel ruimte innemen, trucks die af en aan door de stadswijk rijden; omwonenden kunnen daar hinder van ervaren. Daarom ontwikkelden we in 2013 de ‘bouwlogistieke hub’ waar er als VolkerWessels dit jaar 5 van hebben in heel Nederland. Op deze centrale punten buiten de stad bundelen we alle bouwmaterialenstromen, die we vanaf daar uitleveren aan diverse projecten in het binnenstedelijk gebied. Op de terugrit brengen de trucks afvalstoffen van de bouwplaatsen meteen mee; heel efficiënt dus. Hiermee voorkomen we 70% van de binnenstedelijke logistieke bewegingen.”

70%
minder CO₂ door logistieke hubs

70%
minder binnenstedelijke logistieke bewegingen door logistieke hubs

“Dat draagt niet alleen bij aan onze ambitie om emissievrij te werken, het vermindert ook het aantal logistieke bewegingen en dus de overlast in een wijk. We hebben inmiddels in vijf steden hubs geopend; in Eindhoven, Utrecht, Amsterdam, Rotterdam en Groningen. Die hubs stellen we bewust ook ter beschikking aan andere bouwbedrijven. En ik hoop dat regelgevers stimuleren dat iedereen gebruik gaat maken van zo’n logistieke hub.” Wat ik hoop voor de toekomst? Ik zou heel graag zien dat regelgevers en gemeenten CO₂-reductie als belangrijke factor gaan beschouwen bij de gunning van een project.” ●

“Gemeenten moeten CO₂-reductie gebruiken bij de gunning van een project!”

‘Gedragscode Bewuste Bouwers’ steeds belangrijker bij aanbestedingen

“We voeren jaarlijks gemiddeld 450 audits uit bij bedrijven die bij ons aangesloten zijn, en regelmatig wordt het zelfs geëist bij aanbestedingen voor o.a. nieuwbouw en wegebouw.”

Anneke Witte | *Rijkswaterstaat en interim-directeur bij Bewuste Bouwers*

Stichting Bewuste Bouwers richt zich op vijf pijlers, waaronder veiligheid op en rondom de bouwplaats. Zij ontwikkelden de ‘Gedragscode Bewuste Bouwers’, die helpt het bewustzijn vergroten van de impact die medewerkers hebben op de bouwplaats en de omgeving. Zij sturen op houding, gedrag en cultuur. Bouwplaatsen die zijn aangemeld bij Bewuste Bouwers worden geauditeerd in hoeverre zij voldoen aan de normen van de gedragscode. Anneke Witte is hier sinds 2018 interim-directeur, gedetacheerd vanuit Rijkswaterstaat.

Wie beoordeelt of er bewust gebouwd wordt?

“Omwonenden, voorbijgangers en geïnteresseerden kunnen bij ons melding doen. Die meldingen komen dan bij de projectverantwoordelijke terecht. Ook voeren wij audits uit bij bedrijven die zijn aangesloten bij Bewuste Bouwers, gemiddeld 450 projecten per jaar. Regelmatig wordt dit als eis gesteld bij aanbestedingen, voor o.a. nieuwbouw en wegebouw. We werken met zo’n 25 externe, onafhankelijke auditors. Dat zijn onder andere projectontwikkelaars, architecten en gedragswetenschappers.”

“45% van het vervuilde oppervlaktewater is afkomstig van bouwplaatsen!”

Hoe staat verduurzaming op de binnenstedelijke bouwplaats er volgens jou voor?

“Uit onderzoek, uitgevoerd door Rijkswaterstaat (WVL), blijkt dat 45% van de vervuiling van het oppervlaktewater afkomstig is van bouwplaatsen! Hoofdzakelijk gaat het om zwerfafval dat van de bouwplaats waait en in het oppervlaktewater terecht komt. Feit is dat het door deze

Anneke Witte

**BEWUSTE
BOUWERS**

vervuiling steeds moeilijker wordt om het te zuiveren tot schoon drinkwater. Helaas is men zich hier nog onvoldoende bewust van, en dat is dan nog maar één uitdaging op milieugebied.”

Hoe komt het dat het niet snel genoeg gaat?

“Het lastige is dat er in aanbestedingen vaak wordt gevraagd om proven technology en referenties. Maar ja, als je een nieuwe technologie nog niet eerder hebt kunnen toepassen, dan heb je die referenties natuurlijk niet. Het balletje ligt nu dus meestal bij opdrachtgevers. Zij moeten er specifiek mee aan de slag, maar hebben vaak onvoldoende kennis van wat er allemaal mogelijk is. Het zou mooi zijn als opdrachtgevers voordat ze een aanbesteding aangaan niet alleen over het gebouw, maar ook over toekomstige voorzieningen nadenken en hoe het duurzamer kan.”

Hoe kan het beter in de toekomst?

“In binnenstedelijke projecten is vaak maar een postzegel aan ruimte. Dat maakt het aanleveren van materiaal en materieel

op een CO₂-neutrale manier ontzettend moeilijk. Je hebt elektrisch materieel nodig, maar de juiste voorzieningen zijn er vaak nog niet. Ook vraagt toewerken naar een afvalvrije bouwplaats om nieuwe samenwerkingen in de keten. Het

bouwafval moet duurzaam gescheiden, CO₂-neutraal vervoerd worden en er moeten partijen zijn die het kunnen recyclen tot nieuwe grondstoffen. Die partijen zijn er wel, denk aan Renewi en Beelen Next, en zouden nadrukkelijker onderdeel van de bouwketen moeten worden.”

Heb je concrete voorbeelden van duurzame oplossingen op de bouwplaats?

“Je kunt denken aan oplossingen als groene (sedum) dakbedekking, het plaatsen van insectenhôtels, groene bouwhelken die voorkomen dat bouwafval in de natuur terecht komt en voorkomen dat de grond op de bouwplaats platgereden wordt, waardoor er jarenlang niets op groeit. Daarnaast is het slim om laadpalen al tijdens de bouw te plaatsen, zodat daar elektrisch materieel en gereedschap opgeladen kan worden.” ●

“Afvalverwerkers zouden nadrukkelijker onderdeel van de bouwketen moeten worden.”

“Plaats de laadpalen al voorafgaand aan de start van een project, zodat elektrische materieel meteen opgeladen kan worden.”

Uitdagingen van particulier ecologisch bouwen in de binnenstad

“Eindhoven bood de mogelijkheid om de lege plekken van de stad (de zogenaamde rafelige randen) te laten invullen door CPO's.”

Claartje Fukken en Marjanne van Wendel de Joode | CPO Philipsdorp

Ecologisch en collectief bouwen in de stad; het was een droom die uitkwam voor Claartje en haar partner. Gemeente Eindhoven verkocht een braakliggend terrein, de zogenaamde “rafelige rand” in het centrum, met als eis dat het duurzaam bebouwd zou worden. Bovendien mochten alleen Collectief Particuliere Opdrachtgevers (CPO's) meedingen. CPO Philipsdorp greep zijn kans. De ontwikkeling van het project had wel wat voeten in aarde, vertellen Claartje en mede-CPO'er Marjanne.

Collectief bouwen met duurzame uitgangspunten

CPO Philipsdorp is een collectief van 13 huishoudens die allemaal graag duurzaam willen bouwen in het hart van Eindhoven. “Vanaf de eerste dag hebben we alles samen bedacht en aangepakt. Zo stelden we een lijst van uitgangspunten op – waaronder duurzaam, natuurinclusief en sociaal divers - waarmee we naar architecten en aannemers stapten. Uit een selectie van 100 aannemers eindigden we met een shortlist van 3 aannemers, waarbij de keus uiteindelijk viel op Bouwbedrijf Wagemakers uit Oss.”

“De normen van de gemeente op het gebied van duurzaamheid sloten heel goed aan op onze duurzame visie.”

“De normen van de gemeente op het gebied van duurzaamheid sloten gelukkig goed aan op onze duurzame visie. Als eis werd gesteld dat het bouwproject duurzaam en groen zou worden ingevuld. Zo moeten we al het hemelwater zelf opvangen met een wadi (een opslag- en infiltratievoorziening).

De uitdagingen van bouwen midden in een stad

“Ook met de directe omgeving moesten we natuurlijk rekening houden. Dat hebben we geweten, want omwonenden tekenden protest aan tegen het bestemmingsplan, wat onder andere te maken had met privacy en recht van overpad. Uiteindelijk zijn de bezwaren verworpen door de Raad van State, maar het heeft ons wel flink wat tijd gekost. Verder brengt bouwen op een klein terrein in de stad heel wat uitdagingen voor de aannemer met zich mee. Het bouwbedrijf heeft veel gesprekken gevoerd met de gemeente over de bouwplaats, zoals het plaatsen van afzettingen en de opslag van bouwmaterialen. Bouwgrond in het centrum is duur en nam de grootste hap uit de budgetten. Door de stijgende materiaalprijzen - en omdat we niemand uit onze CPO-groep wilden laten vallen - moesten we helaas dus toch water bij de wijn doen en bezuinigen op duurdere duurzame materialen zoals ecologische stropanelen.”

Omwonenden betrekken bij plannen voorkomt maatschappelijke kosten

“Een duurzame bouwplaats heeft voor ons niet alleen met het bouwen zelf te maken, maar ook met mensen. Wij moeten uiteindelijk ook in de wijk wonen, dus wij willen graag op goede voet met de buurtbewoners staan. Daar ligt nog wel een verbeterpunt.

De gemeente heeft de wettelijke procedures gevolgd maar helaas niet kunnen voorkomen dat een aantal omwonenden bezwaar aantekenden en de juridische weg tot aan de Raad van State wilden bewandelen. Dat heeft ons ook veel gedoe en tijd gekost en zorgde voor de gemeente voor enorm veel maatschappelijke kosten.

“Wij voorzien dat er in de toekomst op de bouwplaats flexibeler en sneller gewerkt zal worden, door te leveren vanuit materialenhubs en door prefab bouwen met duurzame materialen.”

Minder overlast door duurzaam en prefab bouwen

“Tegelijkertijd begrijpen we wel dat er momenteel zoveel wordt bijgebouwd dat het voor bewoners best wat overlast veroorzaakt. Wij voorzien daarom dat er in de toekomst op de bouwplaats flexibeler en sneller gewerkt zal worden. Bijvoorbeeld door materialen aan te leveren vanuit hubs buiten de stad en door veel meer prefab te bouwen met duurzame materialen. Dat gebeurt nu al. Dan kan er zomaar ineens een huis staan wanneer de burens 's ochtends de gordijnen open doen.

Na 5 jaar voorbereiding is de bouwplaats nu een bruisende werkplaats, waar goed samengewerkt wordt met alle verschillende specialisten/partijen en de leden elkaar dagelijks met foto's en ervaringen via WhatsApp op de hoogte houden.” ●

Artist Impressions: architecten|en|en.

DUURZAME ONTWIKKELING RENDEERT VOLGENS DEZE VASTGOEDECONOOM

“Doordat ontwikkelaars beter nadenken over de maatschappelijke impact en functionele invulling van gebouwen, verlenen gemeenten sneller een vergunning.”

Nils Kok | Hoogleraar vastgoedfinanciering Maastricht University

Nils Kok kijkt als vastgoedeconoom duurzame ontwikkeling en renovatie van gebouwen met een financiële bril. Zijn conclusie: groen bouwen rendeert! En niet alleen doordat duurzame gebouwen meer waarde opleveren. De ontwikkeling van wet- en regelgeving en certificeringen dragen er ook aan bij dat duurzaam bouwen voor alle betrokkenen steeds interessanter wordt.

Groen bouwen rendeert

“Vanuit de universiteit doe ik veel onderzoek naar hoe duurzaamheid impact heeft op het potentiële rendement van gebouwen. In meerdere studies hebben we duurzame gebouwen met niet-duurzame gebouwen vergeleken en wat bleek? In duurzamere gebouwen is de leegstand lager, zijn de huuropbrengsten (3%) en de cashflow (7%) hoger en is het gebouw bij verkoop meer waard (13%). Groen bouwen draagt dus niet alleen bij aan het behalen van de klimaatdoelen, het rendeert ook echt.”

Duurzaam versus niet-duurzaam gebouw

De huuropbrengst van duurzame gebouwen is **3% hoger**

Cashflow is **7% hoger**

Verkoopwaarde is **13% hoger**

Een financiële push om duurzaam te bouwen of renoveren

“Het besef dat alles duurzamer moet, begint ook in de bouw gelukkig gemeengoed te worden. In 2023 moeten kantoren in Nederland minimaal energielabel C hebben en ook komt er soortgelijke Europese regelgeving aan. Bovendien zullen banken en financiers steeds vaker alleen in duurzame panden investeren, want zij willen geen gebouw in de portefeuille dat over enkele jaren niet aan de dan geldende milieueisen voldoet. Ze financieren liever een project met BREEAM- of LEED-certificaat dan een zonder, en zullen dat zelfs stimuleren door het bieden van hogere financieringsruimte, lagere rente en betere

“De bouwplaats kan en móet duurzamer en socialer. Ik verwacht dat dit door financiële stimulansen en regelgeving alleen maar verder zal doordringen in de bouwsector.”

Nils Kok

Foto: Crebas Fotografie

voorwaarden. Dat zal voor ontwikkelaars een extra push zijn om duurzaam te bouwen of te renoveren.”

Hoe een duurzame bouwplaats bijdraagt aan de leefbaarheid van een stad

“Duurzaamheid is meer dan klimaatneutraliteit alleen. Wie zich bezighoudt met vastgoed, merkt dat het steeds vaker gaat over de ‘S’ in ESG (Environmental Social en Governance). Hoe ga je met de omgeving, met de “community” om? Feit is dat Nederland een klein landje is met een flinke ontwikkelingsopgave. Denk aan woningen, maar ook aan logistieke hallen, detailhandel, kantoren en hotels. Die bouwen we natuurlijk niet in de polder. Dat gebeurt allemaal in de binnenstedelijke omgeving en dat geeft hoe dan ook overlast. Draagvlak creëren bij stakeholders wordt daarom steeds belangrijker.

Ontwikkelaars gaan beter nadenken over de maatschappelijke impact én functionele invulling van gebouwen. Dat is nationaal én internationaal gezien ook nog eens smeerolie voor het vergunningsproces: gemeenten zijn sneller geneigd een vergunning te verlenen wanneer over duurzaamheid en het maatschappelijke aspect op de bouwplaats is nagedacht. Ook voor het imago van het bouwbedrijf zelf is het goed dat zij zich hier actief mee bezighouden.”

“Financiers willen geen gebouw in hun portefeuille dat binnen enkele jaren al niet meer aan de dan geldende milieueisen voldoet.”

We creëren steeds meer waarde voor de lokale maatschappij

“Een duurzame bouwplaats gaat wat mij betreft steeds meer over de waarde die het oplevert voor de lokale maatschappij. Denk aan mensen die er werken, een gezonde verhouding met en betrokkenheid van lokale stakeholders, materialen die worden gebruikt, biodiversiteit (groen), aandacht voor de directe omgeving. We doen het als Nederland echt niet slecht, maar als je fysiek op de bouwplaats komt, zie je dat we er nog lang niet zijn. Gelukkig zijn er veel kleine, lokale bouwondernemingen bij wie zowel ‘Environment’ als ‘Social’ al onderdeel van hun DNA zijn, al wordt dat wellicht nog niet zo benoemd. Zo worden er bijvoorbeeld steeds vaker duurzame, houten bouwhekken gebruikt,

die tegelijkertijd een positieve impact hebben op de leefbaarheid van de buurt. En dat is slechts één voorbeeld van wat er mogelijk is. De bouwplaats kan en móet dus duurzamer en socialer. Ik verwacht dat dit door financiële stimulansen, regelgeving en certificering alleen maar verder zal doordringen in de bouwsector.” ●

Bouw weetjes

*In 2030 wil het Rijksvastgoedbedrijf alle vastgoedprojecten **circulair aanbesteden**. In 2050 moet de portefeuille bovendien volledig **circulair én CO₂-neutraal** zijn.*

Er is en blijft sprake van een **forse nieuwbouwopgave** van woningen, daarnaast wacht ook een **grote verduurzamingsopgave**.

In 2023 moeten kantoorgebouwen van de overheid **energie-label B** hebben. In 2030 **label A**.

A

DE VRAAG NAAR GRONDSTOFFEN IS ENORM GEGROEID. AFGELOPEN EEUW ZIJN WE WERELDWIJD AL **34X MEER GRONDSTOFFEN EN 12X MEER AARDOLIE** GAAN GEBRUIKEN!

Samenvatting

Ontwikkelaars, architecten, aannemers en bouwbedrijven houden zich in toenemende mate bezig met verduurzaming van bouwprojecten en bouwplaatsen. De een wordt gestimuleerd door wetgeving of economische voordelen, de ander gedreven door idealisme of drang naar innovatie. Hoe dan ook is er een verandering gaande; in iedere schakel van de bouwketen wordt nagedacht over circulariteit en herbruikbare materialen, biodiversiteit, hernieuwbare energiebronnen, gezondheid, leefbaarheid en veiligheid.

Zo ontstaan er onder andere logistieke **bouwhubs** om overlast en CO₂-uitstoot in (binnen)steden te reduceren, zien we steeds vaker **prefab** en **verticale bouwmethoden** en passen ontwikkelaars nieuwe **analysemodellen** toe waarmee de ROI én de SROI worden aangetoond.

Ook bij Heras Mobile Fencing & Security ontwikkelen we voortdurend. In 2020 brachten we samen met Groene Bouwhekken het duurzame Combi-Wood bouwhek op de markt. 'MVO gaat ons allemaal aan' is ons motto. MVO heeft namelijk niet alleen voordelen voor het milieu, maar ook positieve impact op je partners, leveranciers, klanten en medewerkers.

Met dit magazine hebben we nieuwe inzichten willen geven en je laten zien welke kansen groen bouwen en een duurzame bouwplaats biedt.

Heras Mobile Fencing & Security

Mobile Fencing & Security

